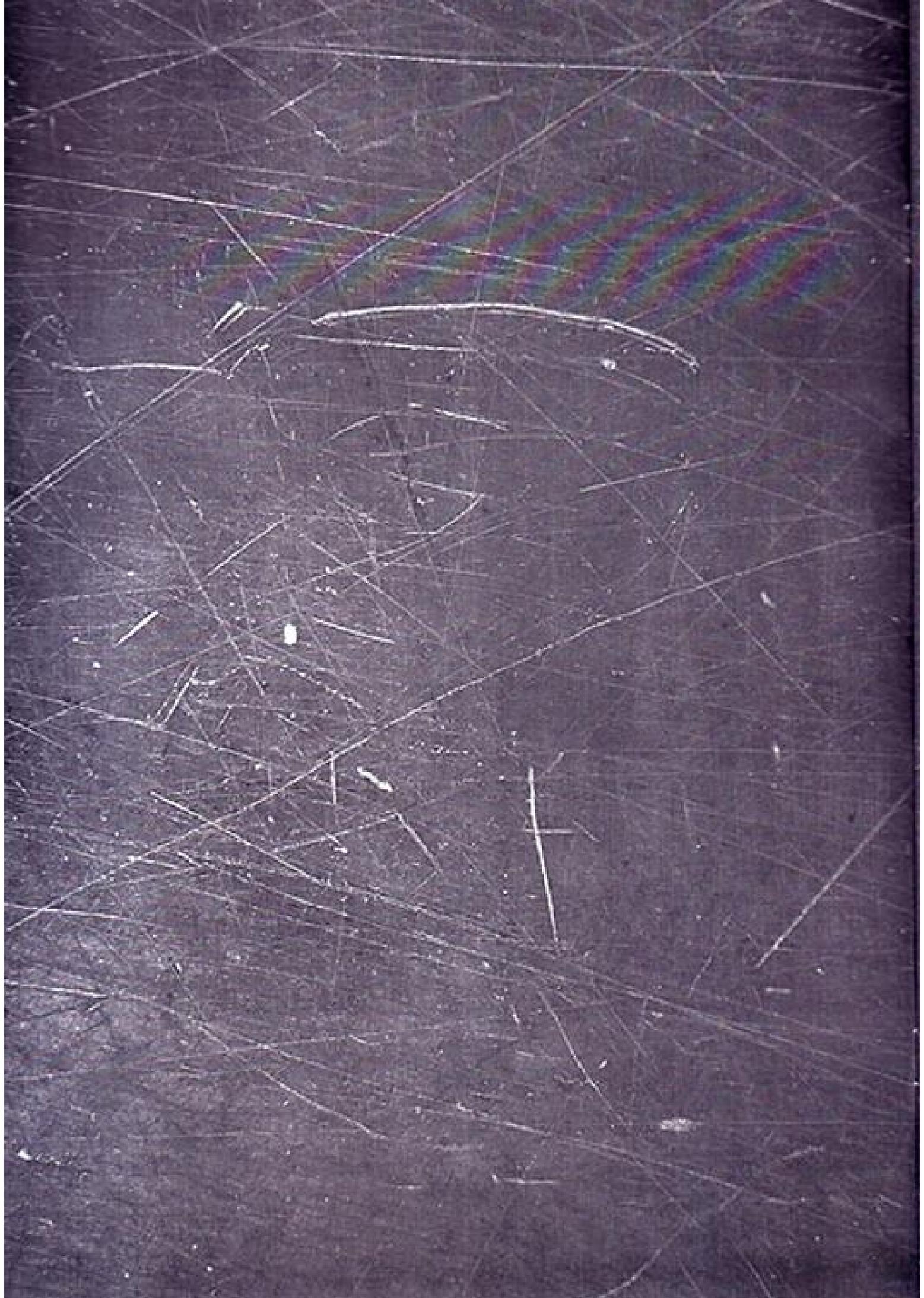

150 rokov slovenskih novin a časopisov vo Vojvodine 1864 – 2014

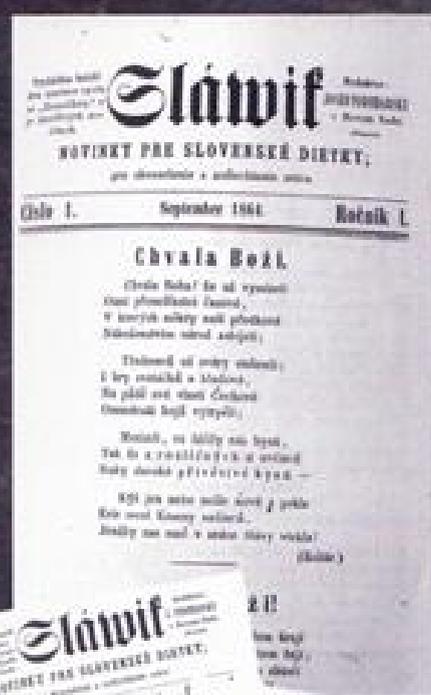
Autor
Vladimir Valentik

Jozef Podhradský
1823 – 1915

V bohatých dejinách slovenskej tlače vo Vojvodine prvé časopisy **SLÁVIK** a **ZORNIČKA** začali vychádzať v Novom Sade roku 1864 a vydával ich učiteľ Jozef Podhradský.

SLÁVIK bol mesačník pre deti. Prvé číslo vyšlo 1. septembra 1864.

ZORNIČKA – „list pre slovenských mládencov a panny“, teda náš prvý mládežnícky časopis.

Karol Miloslav Lehotský
1846 – 1915

PRIATEĽ ŠKOLY bol rukopisný časopis, ktorý vychádzal v Petrovci v dvoch exemplároch v rokoch 1871 – 1872. Bol to časopis evanjelických a. v. slovenských učiteľov Báč-sriemskeho seniorátu a pripravoval ho učiteľ Karol Miloslav Lehotský.

Leopold Branislav Abafi
1827 – 1883

Leopold Abafi vydával v Aradáci časopis náboženského rázu **SLOVO ŽIVOTA** v rokoch 1881 – 1882 a tlačil ho v Martine.

TORONTÁLSKY PRIATEĽ ľudu bol hospodársky časopis pre roľníkov a vychádzal v maďarskom, nemeckom, slovenskom, rumunskom a srbskom jazyku vo Veľkom Bečkereku (Zreňanine) od marca roku 1899. Zodpovedným redaktorom bol Andrej Martón a hlavný spolupracovník pre slovenské texty bol Samuel Paulinyi.

Dr. Miloš Krno

1869 – 1917

vydavateľ a majiteľ
Dolnozemskeho
Slováka do konca roku
1908

DOLNOZEMSKÝ SLOVÁK bol prvým spoločensko-
politickým mesačníkom. Prvé číslo vyšlo
15. októbra 1902 v Novom Sade a posledné
predvojnové 15. júla 1914.

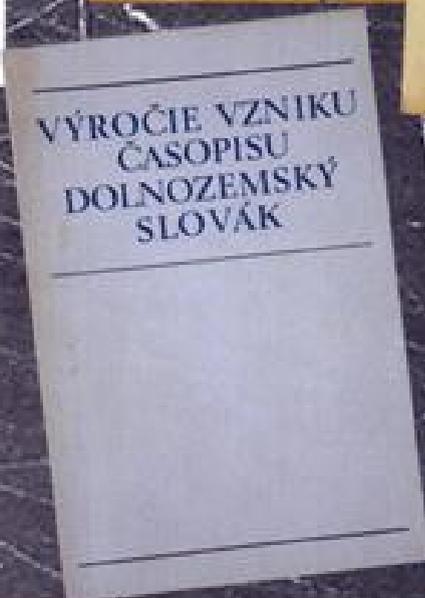
Po prestávke prvé povojnové číslo vyšlo
1. decembra 1918. Posledné číslo
DOLNOZEMSKÉHO SLOVÁKA s dátumom
15. januára 1920 bolo vytlačené v Petrovci.

Dr. Ľudovít Mičátek

1874 – 1928

hlavný redaktor
Dolnozemskeho
Slováka
a od roku 1909
aj majiteľ a vydavateľ
tohto mesačníka

Roku 1977 sa konalo sympóziu
o Dolnozemskom Slovákovi v Novom Sade

Roku 1996 Dolnozemský Slovák bol
obnovený ako časopis Slovákov
z Juhoslávie, Maďarska a Rumunska.
Vychádza v Nadlaku (v Rumunsku).

Roku 1906 Spolok báčskych pestovateľov chmeľu začal v Petrovci vydávať štvorrečový časopis – v maďarčine, slovenčine, srbčine a nemčine ako dvojtýždenník. Bol to teda špecializovaný poľnohospodársky časopis, ktorého šéfredaktorom bol Armin Feldman a spolupracoval s ním Ján Čajak st. Bol to prvý tlačенý petrovský časopis.

DOMÁCNOSŤ A ŠKOLA bol pedagogický mesačník širšie koncipovaný s podtitulkom Časopis rodinný a učiteľský, ktorý v chorvátskom Iloku vydával v rokoch 1911 – 1914 pedagóg a historik Jozef Maliak.

POKOJ VÁM bol cirkevný časopis, ktorý v Kysáči vydával roku 1917 ev. farár Karol Langhoffer.

MRAVEC bol rukopisný časopis pre deti, „obrázkový časopis pre zábavu a poučenie“, ktorý v jednom exemplári v Starej Pazove vydával a zároveň aj bol zodpovedným redaktorom **Vladimír K. Hurban** (neskoršie **VHV**) v rokoch 1892 – 1893.

*Čestná z. Turci. Sv. Martin
sez. Segedin do St. Pa
(Pohľadovanie sviatka 13.
Le noim bolo úzko, vyšš
so sestrou nav chodbu vo
ať Saloje sme vystúpili e
lo sme veľmi dobrý vozeň*

Vladimír K. Hurban (VHV)
1884 – 1950
vydával svoj časopis
už ako 9-ročný

Prvé číslo časopisu vyšlo
1. decembra 1892 a časopis
zanikol 15. decembra 1893.

Roku 1919 v Petrovci bola otvorená Knihtlačiareň úč. spol., čo malo za následok veľkú expanziu slovenského tlačeného slova vo Vojvodine.

Prvý časopis, ktorý v Petrovci vyšiel po založení tlačiarne v októbri 1919, bol podnikový časopis **ZORA**, ktorého hlavným redaktorom bol **Michal Krížan**.

V Petrovci po zaniknutí Dolnozemskeho Slovaka začal vychádzať slovenský spoločensko-politický týždenník **NÁRODNÁ JEDNOTA**.

Prvé číslo vyšlo 21. februára 1920 a posledné 5. apríla 1941.

Ján Čajak st.
1863 - 1944

bol prvým šéfredaktórom
do roku 1922

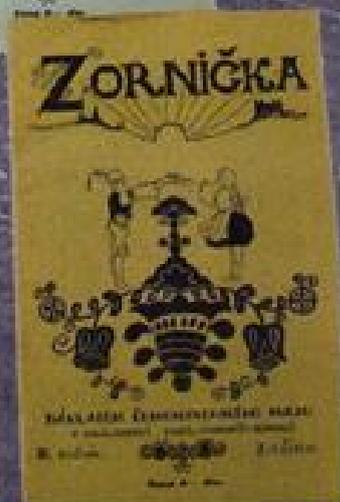
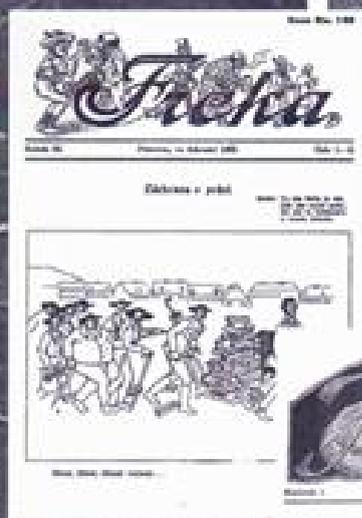
Michal Labát
zodpovedný redaktor
v rokoch 1929 - 1941

Samuel Šiška
redaktor
NÁRODNEJ JEDNOTY
do roku 1933

FRČKA bola prvý humoristicko-satirický časopis vojvodinských Slovákov, ktorý začal vychádzať roku 1920. Redaktormi prvého čísla časopisu boli Peter Pribiš a Pavel Kukučka, ktorý neskôršie časopis redigoval sám do septembra 1923.

HÉVIS bol tiež humoristicko-satirický časopis v Petrovci a roku 1926 boli vydané iba dve čísla. Redigoval ich Michal Labáth.

ZORNIČKA - časopis pre deti - začal vychádzať v Starej Pazove roku 1925 a vychádzal do júna roku 1927. Vydavateľom časopisu bol Československý zväz v Kráľovstve Srbov, Chorvátov a Slovincov. Redigoval ho učiteľ Ferdinand Klátik.

Ferdinand Klátik
1895 - 1944
učiteľ a redaktor Zorničky

V dvadsiatych rokoch 20. storočia začali vychádzať aj slovenské študentské a literárne časopisy. V Novom Sade roku 1920 začal vychádzať cyklostylovaný mesačník NAPRED – časopis študujúcej mládeže. Pripravovali ho Michal Peťkovský a Kornel Klas a od čísla 5-6 vydavateľom, redaktorom a rozmnožovateľom sa stal Ján Vladimír Ormis. Posledné číslo vyšlo v lete 1921.

Ján Vladimír Ormis
1903 – 1993

Andrej Mráz
1904 – 1964

petrovský rodák a neskoršie slovenský akademik
v tomto období vydával rukopisný časopis MY

SNAHY – časopis slovenských študentov v Kráľovstve SCHS vydávalo združenie slovenských žiakov v Petrovci od mája 1923. Predsedom združenia a šéfredaktorom časopisu bol Ján Tarnóci.

SVIT bol časopis Spolku československých akademikov, v Kráľovstve SCHS a začal vychádzať v Petrovci v novembri roku 1923. Do októbra 1925 vyšlo päť čísel.

Ján Čajak ml.
1897 – 1982

bol redaktorom SVITU
po Ivanovi Grúnikovi a pred Karolom Lilgem

NÁŠ ŽIVOT bol časopis pre literatúru a kultúru, ktorý od mája roku 1933 vydávala Matica slovenská v Juhoslávii. Do roku 1941 vyšlo 8 ročníkov a po vojne v rokoch 1946 - 1947, ešte dva. Hlavným redaktorom prvých šiest rokov bol Ján Čajakov st.

Dr. Michal Topol'ský
1906 - 1991
redigoval **NÁŠ ŽIVOT**
v rokoch 1939 - 1940
po Jánovi Čajakovi st.

Dr. Andrej Sirácky
1900 - 1988
redigoval **NÁŠ ŽIVOT**
po vojne
1946 - 1947

NOVÝ ŽIVOT - časopis pre literatúru a kultúru - bol pokračovateľom **NÁŠHO ŽIVOTA**. Založený bol roku 1949 a nepretržite vychádza až po súčasnosť. Prvým šéfredaktorom bol Martin Toman Banátsky. Potom ho redigovali: Juraj Spevák, Ján Kmeť, Michal Harpáň, Viťazoslav Hronec, Miroslav Dudok, Michal Ďuga, Tomáš Čelovský a v súčasnosti šéfredaktorom **NOVÉHO ŽIVOTA** je Adam Svetlík a vydavateľom Slovenské vydavateľské centrum v Petrovci.

NAŠE SLNIEČKO začalo vychádzať roku 1939. Bol to časopis pre deti Matice slovenskej v Juhoslávii. Po druhej svetovej vojne časopis bol obnovený a zmenil meno roku 1947 - **NAŠI PIONIERI**. Od roku 1970 boli to **PIONIERI** a od roku 1990, ako aj v súčasnosti, je to **ZORNICKA**, slovenský časopis pre deti, ktorý vydáva Slovenské vydavateľské centrum.

Adela Petrovičová
1901 - 1976
prvá šéfredaktorka
NAŠHO SLNIEČKA

Redakcia Pionierov

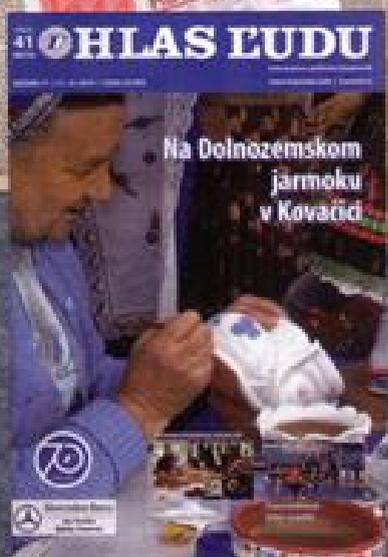
HLAS LUDU je informačno-politický týždenník vojvodinských Slovákov. Prvé číslo **HLASU LUDU** vyšlo 19. októbra 1944 v Báčskom Petrovci. Od roku 1967 vychádza v Novom Sade. V súčasnosti zakladateľom Novinovo-vydavateľskej ustanovizne Hlas ľudu je Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny. Riaditeľom ustanovizne je Samuel Žiak a zodpovedná redaktorka novín **HLAS LUDU** je Vladimira Dorčová-Valtnerová. Noviny majú početné rubriky a pravidelné prílohy: Poľnohospodárske rozhľady (príloha pre poľnohospodárov a dedinu), Obzory (príloha pre kultúru, vedy, umenie a literatúru), Mozaika (magazínová príloha)

Redakcia **HLASU LUDU** od roku 1945 do roku 1961 pracovala v bývalom Altmanovom dome v Petrovci. Potom sa presťahovala do novej budovy tlačiarne a roku 1967 do Nového Sadu.

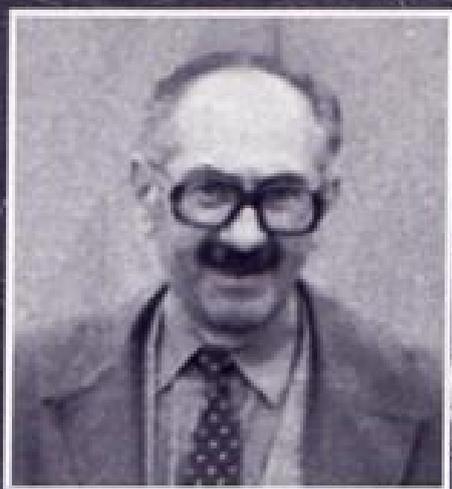

Tlačiarensky stroj pred tlačiarňou v Petrovci, na ktorom bolo vytlačené prvé číslo Hlasu ľudu. V súčasnosti Hlas ľudu sa znovu tlačí v Petrovci v jeho tlačiarňi HL Print.

Časť kolektívu NVU Hlas ľudu v súčasnosti v Petrovci

ROZHLADY vychádzali v rokoch 1952 – 1969 v Petrovci. Do roku 1964 bol to spoločensko-zábavno-poučný časopis a v posledných rokoch zábavný obrázkový mesačník. Vychádzali pravidelne dvanásť čísel ročne a redigovala ich redakčná rada.

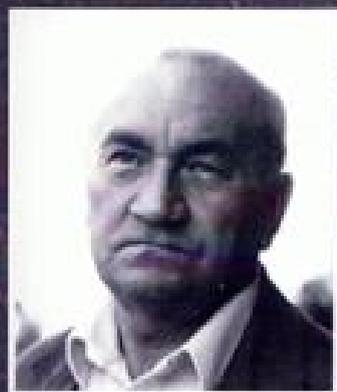

Ivan Majera
1924 – 1991

bol zodpovedným redaktorom
ROZHLADOV v rokoch 1959 – 1967

VZLET je spoločensko-zábavný časopis pre mládež a vydáva ho NVU Hlas ľudu v Novom Sade. Prvým zodpovedným redaktorom **VZLETU** od roku 1970 bol Ján Kopčok. V súčasnosti zodpovedný redaktor je Stevan Lenhart.

Ján Kopčok
1929 – 1993

prvý šéfredaktor **VZLETU**

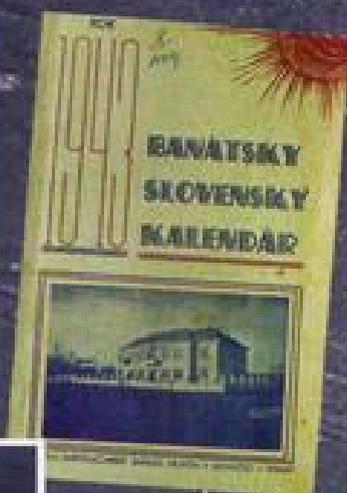
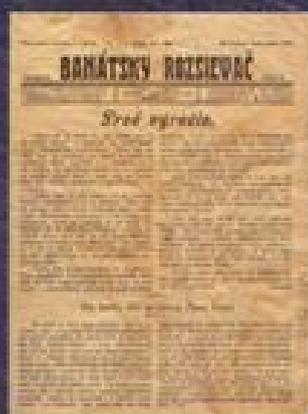
ROVINA je slovenský magazín založený v lete 1994. Prvým šéfredaktorom bol Michal Ďuga a po ňom sa hlavným a zodpovedným redaktorom ROVINY stal Ján Hlaváč. Je to časopis rodinného typu a v súčasnosti ho vydáva Slovenské vydavateľské centrum v Báčskom Petrovci.

NÁRODNÝ KALENDÁR je najstaršie periodikum vojvodinských Slovákov. Prvý na rok 1920 vyšiel v Petrovci, kde aj v súčasnosti vychádza vydávaný Slovenským vydavateľským centrom. V rokoch 1945 - 1949 a 1952 - 1990 vychádzal pod názvom **ĽUDOVÝ KALENDÁR**.

V dlhých dejinách slovenskej tlače vo Vojvodine vychádzali aj početné lokálne noviny, časopisy a ročenky

**Učiteľ Jozef Šifel
1908 – 1946**

bol zostavovateľom jediného banátskeho kalendára a spoluredaktorom časopisu BANÁTSKY ROZSIEVAČ

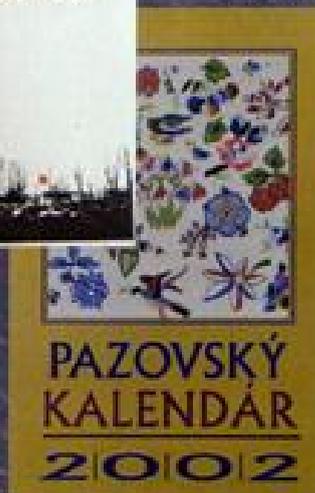
V deväťdesiatych rokoch 20. storočia v Kovačici boli dva neúspešné pokusy vydávať lokálne noviny: KOVAČICKÉ NOVINY a BUBENÍK

V Kysáči bol pokus o vydávanie lokálnych novín

V Kovačici vychádza literárny časopis KLASY

V Starej Pazove vychádza PAZOVSKÝ KALENDÁR a literárny časopis AURORA

PETROVSKÉ NOVINY
sú jediné miestne noviny
v súčasnosti

Ján Dorča v Petrovci vydával
divadelný časopis **IGRIC**
a' spolkový **TGN APERITÍV**

Ojedinelý pokus vydávať
ústredný matičný časopis

Miestne odbory Matice slovenskej v Juhoslávii sa snažia
vydávať svoje miestne časopisy

V minulosti a súčasnosti vychádzajú početné slovenské žiacke a študentské
časopisy vo Vojvodine

Realizované s finančným príspením

• Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí Bratislava

• Pokrajinského sekretariátu pre kultúru a verejné informovanie
Nový Sad

• Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny
Nový Sad

150 rokov slovenských novín a časopisov vo Vojvodine (1864 – 2014)

– DOKUMENTÁRNA VÝSTAVA • Autor výstavy: Vladimír Valentík • Organizácia výstavy a vydavateľ katalógu: Múzeum vojvodinských Slovákov Bácsky Petrovec • Materiál pre výstavu a archívne fotografie: Knižnica Štefana Homolu Bácsky Petrovec, Slovenské vydavateľské centrum Bácsky Petrovec, Obecná knižnica Kovačica, NVU Hlas ľudu Nový Sad, Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov Nový Sad, Ústredný archív SEAVC Stará Pazova, prof. Dr. Samuel Čelovský, Katarína Verešová a Michal Ďurovka • Fotografie: Andrej Meleg • Jazyková úprava: Zuzana Medveďová-Keruniaková • Grafická úprava: Miroslav Šuster • Vytlačila: tlačiareň GRAFoffice Kysáč 2014

